

EMO tarafından açılan davada, bazı okulları ve hastaneleri yangına karşı güvencesiz bırakan Yönetmeliğin ilgili maddelerinin yürütmesi durduruldu...

YANGIN YÖNETMELİĞİNE YÜRÜTMİYİ DURDURMA

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) tarafından 19 Aralık 2007 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan "Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmeliğe" ilişkin açılan davada, "yoğun kullanılmasına rağmen bazı küçük veya alçak binalarda otomatik yangın algılama sistemlerini kurulmasına gerek olmadığı" hükümlerini içeren maddelerin yürütmesi durduruldu.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, EMO'nun itirazı üzerine, daha önce Danıştay 10. Dairesi tarafından reddedilen yürütmenin durdurulması talebini kısmi olarak uygun buldu. Karara göre; Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmeliğin 75/3 ve 75/5. maddeleri ile Ek-7. maddenin, "3. Kurum Binaları", "5. Ticaret Amaçlı Binalar", "6. Endüstriyel Amaçlı Binalar" ve "7. Toplanma Amaçlı Binalar" bölümlerinin yürütmesi durduruldu.

Yönetmeliğin Ek-7. maddesinin "Kurum Binaları" bölümünde, "Eğitim Tesisleri" için 21.5 metreden alçak veya 5 bin metrekareden küçük, "Yataklı Sağlık Tesisleri"nde ise 6.5 metreden alçak veya bin metrekareden küçük, "Ayakta Tedavi ve Diğer Sağlık Tesisleri" için ise 21.5 metreden alçak veya 2 bin metrekareden küçük binalar için otomatik yangın algılama sistemleri kurulmasına gerek olmadığı düzenlenmişti. "Ticaret Amaçlı Binalar" bölümünde 12.5 metreden alçak veya 2 bin metrekareden küçük ve "Endüstriyel Amaçlı Yapılar" bölümünde 21.5 metreden alçak veya 7

bin 500 metrekareden küçük binalar için de otomatik algılama sistemi kurma zorunluluğu getirilmemişti. Aynı maddenin "Toplanma Amaçlı Binalar" bölümünde ise "Yeme İçme" ve "Eğlence" tesisleri için 12.5 metreden alçak veya 2 bin metrekareden küçük binalar ile 6.5 metreden alçak veya 5 bin metrekareden küçük "Müze ve Sergi Alanları" ile "Terminaler" de otomatik yangın sistemi kurma zorunluluğu dışında bırakılmıştı.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu kararında, Yönetmelik'te bazı binalarda otomatik yangın algılama sistemlerinin yapılmasının zorunlu tutulmadığı hatırlatılarak, şöyle denildi:

"Okullarda, sağlık tesislerinde, insanların yoğun olarak bulunduğu toplanma amaçlı binalar ile endüstriyel ve ticari amaçlı yapılarda otomatik yangın algılama sistemlerinin bulundurulması belli yapı yüksekliğine veya toplam kullanma alanına sahip binalar için zorunlu tutulmuştur.

Sağlık ve eğitim tesislerinde, toplanma amaçlı binalarda, insanların yoğun olarak bulunduğu endüstriyel amaçlı binalarda ve ticari amaçlı binalarda çıkacak bir yangının erken algılanarak bu tür binaların erken tahliyesinin hayati öneme sahip olduğu çekışmesiz olup, bu tür binalarda yangın algılama ve uyarı sistemlerinin bulunmasının olumsuz sonuçları yaşanan olaylarla da somut olarak kanıtlanmış bulunmaktadır."

Kararda, Yönetmelik tasarımı aşamasında iken görüşü alınan İstanbul Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığı'nın, getirilen sınırlandırmaların özellikle eğitim ve sağlık tesisleri açısından yaratacağı sakıncalara dikkat çektiği belirtilerek, şöyle denildi:

"Belirtilen durum karşısında; yapılarda yangın algılama sistemi bulundurulması zorunluluğu getirilmesi Yönetmeliğin amacına ve kamu yararına uygun olmakla beraber her türlü eğitim ve sağlık tesislerinde, ticari amaçlı binalarda, endüstriyel amaçlı binalar ile insanların yoğun olarak bulunduğu; yeme, içme, eğlence, müzik, sergi alanları ve terminaler gibi toplanma amaçlı binalarda herhangi bir kısıtlama olmaksızın yangın algılama sistemlerinin bulundurulması gerekirken, Ek-7'de yer alan yapı yüksekliğinden alçak veya toplam kullanım alanından düşük olan belirtilen türdeki yapılar için yangın algılama sistemi bulundurulması zorunluluğu öngörülmemesine ilişkin dava konusu Yönetmelik hükümlerine 7126 sayılı yasanın Ek-9.maddesine, Yönetmeliğin amacına ve kamuoyu yararına uyarlık bulunmamıştır."

Konuya ilişkin 5 Ağustos 2009 tarihinde EMO 41. Dönem Yönetim Kurulu tarafından yapılan basın açıklaması ile kamuoyu karara ilişkin bilgilendirilirken şöyle denildi:

"EMO olarak, 26 Mayıs 2009 tarihinde yaşanan ve 8 yurttaşımızın can verdiği Bursa Şevket Yılmaz Devlet Hastanesi'nde çıkan yangın felaketinin benzerlerinin yaşanmaması için Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmeliğin yeniden düzenlenmesini talep ediyoruz. EMO, uzmanlık alanlarındaki bilgi birikimini kamu yararı doğrultusunda kullanma girişimlerini sürdürme, kararlılığındadır. Ulusal yönetmelik ve standartların geliştirilmesi, uygulamaların doğru yapılabilmesi için Bayındırlık ve İskan Bakanlığı dahil tüm kurum ve kuruluşlara bir kez daha çağrıda bulunuyoruz. Otomatik yangın algılama sistemlerinin kurulmasının zorunlu hale getirilmesi kadar, bu sistemlerin bakımlarının ve kontrollerinin eksiksiz olarak yapılmasının da hayati önem arz ettiğini hatırlatarak, tüm kurum ve kuruluşların yetkililerini duyarlı davranmaya çağırıyoruz." ◀

EMO'DAN YANGIN GÜVENLİĞİ UYARISI

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) 41. Dönem Yönetim Kurulu tarafından 26 Mayıs 2009 tarihinde Bursa Şevket Yılmaz Devlet Hastanesi'nde çıkan yangına ilişkin 27 Mayıs 2009 tarihinde basın açıklaması yaptı. Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğin birçok binayı korumasız bıraktığına dikkat çekilen açıklamada, elektrik tesisatlarına standart getiren ve güvenlik tedbirleri içeren yeni Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği'nin de 4 yıldır yayımlanmadığı vurgulandı.

Bursa Şevket Yılmaz Devlet Hastanesi'nde çıkan yangında 8 yurttaşın haya-

tını kaybettiği kaydedilen açıklamada, şöyle denildi:

"Yangının nedeni araştırmalar sonucunda kesin olarak belirlenecek olmakla birlikte elektrik tesisatından kaynaklı olduğu ve oluşan dumanın etkisi ile yoğun bakım ünitesinde bulunan hastaların zehirlenerek yaşamlarını yitirmiş olabileceği ifade edilmektedir.

Ülkemizde yapılan elektrik tesisatları standartlara ve yönetmeliklere tam olarak uygun halde tesis edilmediği gibi elektrik tesislerinin işletme ve bakımına gereken önem verilmemektedir. Bunun

sonucunda elektrik tesisatlarından kaynaklı yangınlar meydana gelebilmektedir."

Açıklamada, binalarda yapılan elektrik tesisatlarının sorunsuz ya da en az sorunla çalışabilmesi için proje aşamasından itibaren adım adım yerine getirilmesi gereken koşullar şöyle sıralandı:

- 1- Tesislerin uzman elektrik mühendisleri tarafından projelendirilmesi.
- 2- Standartlara uygun malzeme seçilmesi.
- 3- Tesisatların elektrik mühendisleri tarafından doğru yapılmasının sağlanması.

4- İlgili kurum ve kuruluşlardaki elektrik mühendislerince denetim yapılması.

5- Kullanıcının eğitilmesi.

6- Elektrik mühendisi işletme ve bakım sorumlusu denetiminin sağlanması.

7- Topraklama tesislerinin düzenli ölçümlerinin yapılması, ayırıklıkların giderilmesinin sağlanması.”

Alınan tüm tedbirlere rağmen binalarda çıkacak yangınlara olabildiğince erken müdahale edilebilmesi için, yangın algılama ve uyarı sistemlerinin önemine dikkat çekilen açıklamada, “Yaşanan acı olayda yangının çıkış nedeni ve tesisattaki sorunlar kadar yangına müdahale ve kurtarma süreci de ayrıca sorgulanmaya muhtaçtır” denildi.

Ülkemizde yangın algılama ve uyarma sistemlerinin kullanılması gerekliliği ve hangi binalarda kullanılacağına Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik ile düzenlendiği hatırlatılan açıklamada, şöyle denildi:

“EMO tarafından 19 Aralık 2007 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren bu yönetmeliğin kamunun can güvenliğini tehlikeye atan maddelerine daha yönetmeliğin hazırlık sürecinde yazılı ve sözlü olarak itirazlarda bulunulmuştur. Özellikle yangın algılama ve uyarma sistemleri kurulumu konusunda sınırlandırmaya gidilmesi ya da bazı binalara muafiyet getirilmesi can güvenliği açısından çok büyük risk olarak görülmüştür. Yönetmelik ile sağlık tesisleri ya da insanların yoğun olarak bulunduğu yeme, içme, eğlence vb. yerler ile endüstriyel tesisler gibi bir çok bina, getirilen sınırlarla otomatik yangın algılama sistemlerinin yapılması zorunluluğu ortadan kaldırılarak, yangın güvenliği önlemlerinden yoksun bırakılmıştır.

Uyarılarımızı dikkate almadan yayımlanan yönetmelik, bilime ve teknolojiye uygun olmayan, kamu

güvenliği ve sağlığı açısından oluşacak tehlikeleri önlemekten yoksun olan kısımları için EMO tarafından dava edilmiştir. Dava halen Danıştay 10. Dairesi’nde devam etmektedir.

Topluma açık yapılarda oluşan bir yangın sırasında bünyesinde halojen esaslı maddeler bulunan kablo ve yapı malzemelerinin yanması sonucu ortaya çıkan hidrojen klorid (HCL), hidrojen florid (HF) ve hidrojen bromide (HBr) gibi zehirli gazlar insanların birincil ölüm nedenlerindedir. 2002 tarihli Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik’te halojenden arındırılmış kablo kullanım zorunluluğu düzenlenirken 2007 yılında yayımlanan yeni yönetmelikte bu konu Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği’ne bırakılmıştır. Ancak yürürlükte bulunan Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği’nde tıbbi yerlerin elektrik tesisatlarının yapılması ve güvenlik tedbirleri ile ilgili yeterli kural bulunmamaktadır. EMO tarafından uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanarak 31 Mayıs 2005 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’na gönderilen Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği

Taslağı’nda güvenlik tedbirlerine en geniş şekilde yer verilmiştir. Aradan 4 yıl geçmesine rağmen hala yeni yönetmeliğin yayımlanmaması nedeniyle elektrik tesisatlarının uluslararası normlara uygun ve güvenli bir şekilde yapılması sağlanamamakta, mevcut yönetmeliğe göre yapılan tesisatlar yetersiz kalmaktadır. Bu türden kazaların tekrarlanmaması için yönetmeliğin bir an önce yayımlanması tesisatların buna uygun olarak yapılması gereklidir.”

Hastanede yangın algılama sistemlerine yönelik standartlara uygun gerekli önlemler alınmış olmasına rağmen işletme ve bakım zafiyetine dikkat çekilen açıklamada, yangın güvenliğine ilişkin öneriler şöyle sıralandı:

“1- Binalarda elektrik kaynaklı yangınların en aza indirgenmesi için elektrik tesislerinde bakım, işletme ve denetim sorumluluğu sisteminin uygulanması ve tesislerin düzenli bakım ve testlerinin yapılması gereklidir.

2- Yangın algılama ve uyarma sistemlerinin binaların yüksekliği ya da alanlarına bakılmaksızın özellikle kamuya açık, toplu yaşanan yerlerde yapılmasının zorunlu olması gerekmektedir.” ◀

